

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.III.10.406/2012/5.szám

A Kúria a dr. Novák Rudolf ügyvéd által képviselt felperesnek a Tordainé dr. Sztráska Erzsébet ügyvéd által képviselt alperes ellen jogviszony jogellenes megszüntetése és jubileumi jutalom megfizetése iránt a Salgótarjáni Munkaügyi Bíróságon 1.M.426/2011. szám alatt indított és a Balassagyarmati Törvényszék 2012. február 9-én kelt 15.Mf.21.092/2011/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Balassagyarmati Törvényszék 15.Mf.21.092/2011/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült illetéket a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

Az óvodapedagógus felperes 2007. augusztus 6-tól a prémiumévek programról és különleges foglalkoztatású állományról szóló 2004. évi CXXII. törvény (Pptv.) szerint foglalkoztatták. A felperes 2011. augusztus 6-án azon kérelemmel fordult a munkáltató alperes vezetőjéhez, hogy felmentéssel kéri közalkalmazotti jogviszonyának megszüntetését és egyben kéri a 40 éves jubileumi jutalmának kifizetését. Hivatkozott a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) 18. § (2a) bekezdésében írt

rendelkezésre.

Az alperes nem fogadta a felperesi kérelmet, az abban foglaltakat nem teljesítette, hivatkozva a Pptv. 4. § (1) bekezdés c) pontjára azzal, hogy a felperes jogviszonya a törvény erejénél fogva szűnik meg és a jubileumi jutalom kifizetéséről sem rendelkezhet ebből következően, figyelemmel a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 37/B. § (3) bekezdés b) pontjában írt rendelkezésre.

A felperes keresetében a jogviszony megszüntetése jogellenességének megállapítását és jogkövetkezményei alkalmazását, valamint öt havi átlagkeresetnek megfelelő jubileumi jutalom kifizetésére való alperesi kötelezést, míg az alperes a kereset elutasítását kérte.

A Salgótarjáni Munkaügyi Bíróság 1.M.426/2011/4. számú ítéletével a keresetet elutasította. Ítéletének indokolásában hivatkozott a Pptv. 4. § (1) bekezdés c) pontjában írt rendelkezésre, a Tny. 18. § (2a) bekezdésében, a Kjt. 78. § (1) és (4) bekezdésében, valamint a Kjt. 37/B. § (3) bekezdés b) pontjában írtakra. Megállapította, hogy miután a felperes jogviszonya nem az alperesi felmentés eredményeként, hanem törvény erejénél fogva szűnt meg, nem minősül ez időben nyugdíjasnak, ezért nem álltak be a törvényi feltételei a jubileumi jutalom kifizetésének.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Balassagyarmati Törvényszék 15.Mf.21.092/2011/4. számú ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján, utalással a Pp. 254. § (3) bekezdésére, helyes indokainál fogva helybenhagyta.

A felperes felülvizsgálati kérelmében törvénysértésre hivatkozva mindkét fokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát kérte a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján.

A felülvizsgálati kérelem indokolásában a felperes arra hivatkozott, hogy kereseti kérelmét a Pptv. 4. § (1) bekezdés c) pontjára, illetve ebből következően az Mt. 4. §-ára alapította tekintettel arra, hogy a jelzett jogszabályoknak nem felelt meg a jogviszony megszüntetése. Az alperes 2011. szeptember 15-i hatállyal felmentéssel szüntette meg a felperes közalkalmazotti jogviszonyát, holott a prémiumévek törvény alapján a jogviszonya már korábban megszűnt, így tehát a munkáltató jogellenesen rendelkezett a felperes felmentéséről. Az alperes rendeltetésellenes joggyakorlása abban nyilvánult meg, hogy a felperes kérte - nyugdíjjogosultsága okán - a jogviszonya meghatározott időpontban történő megszüntetését, az alperes azonban a felperesi kérelemtől eltérő, attól későbbi, 2011. szeptember 15-i hatállyal hozott munkáltatói intézkedést, majd a felperes iratait

annak ellenére késedelmesen adta át, hogy annak kiállítására hosszabb idő állt rendelkezésre, mint a jogszabályban előírt időtartam. Alperes munkáltatói intézkedése a felperest hátrányosan érintette, hiszen a jogszerűen neki járó juttatásának igénybe vétele elhúzódott. Mindezek alapján a felperes kereseti kérelemként jelölte meg azt, hogy az eljáró bíróságok kötelezzék az alperest a Kjt. 34. § (4) bekezdése alapján kéthavi átlagkeresete megfizetésére. Az első- és másodfokú bíróság azonban nem vizsgálta a felperes ezen kereseti kérelmét. A jogviszony jogellenes megszüntetésére irányuló kereseti kérelem tekintetében a tényállást nem tárta fel, a kérelem alapján bizonyítási eljárást nem folytatott le, a közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése tárgyában benyújtott kereseti kérelme mindkét bíróság eljárása során mellőzésre került. Az elsőfokú bíróság annyit rögzített ítélete indokolásában, hogy a felperes foglalkoztatási jogviszonyának megszűnési jogcíme a prémiumévek törvény alapján történt, amely nem valós, tekintettel arra, hogy a munkáltatói intézkedés a felperes jogviszonyának felmentéssel történő megszüntetésére irányult, nem pedig a bíróság által megjelölt hivatkozott jogszabály szerinti törvény hatálya alapján történt megszűnésre utalással. Az alperes a felmentés indokát a felperes által történt jelzés után korrigálta, azonban akkorra már a jogellenes intézkedését meghozta, amelynek visszavonásához nem kérte a felperes hozzájárulását. Az eljáró bíróságok ezen kereseti kérelem tekintetében tehát megsértették a Pp. 213. § (1) bekezdését és a Pp. 221. § (1) bekezdésében írtakat is.

A jubileumi jutalomra és annak összegszerűségére irányuló felperesi kérelmet a Kjt. 78. § (4) bekezdése és a Pptv. 4. § (5) bekezdésére alapította, tekintettel arra, hogy a felperes a Kjt. 37/B. § (1) bekezdése, valamint a Tny. 18. § (2a) bekezdése szerint a jogviszony megszűnésének időpontjában nyugdíjasnak minősült. Az első- és másodfokú bíróság tévesen arra a következtetésre jutott, hogy a felperest csak abban az esetben illethette volna meg a jubileumi jutalom, ha jogviszonya a Kjt. 37/B. § (3) bekezdése alapján fennálló feltételek szerint szűnt volna meg. Ez a megállapítás azonban nem felel meg a Kjt. 78. § (4) bekezdésének, mivel az abban foglaltak szerint jubileumi jutalom a Kjt. 37/B. § (1) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén is jár. Az idézett jogszabályi rendelkezés egyértelműen kimondja, hogy a felperest a nyugdíjra jogosultsága okán illeti meg a jubileumi jutalom.

A bíróságok a jogszabály téves értelmezésével jutottak arra a következtetésre, hogy a nyugdíjazásra tekintettel történt a jogviszony megszüntetés, a jogosultság feltétele beállt, mivel a törvény nyugdíjazást és nem az e címen való felmentést kívánja meg. Hivatkozott a felperes az EBH 2006. 1542. számú döntésében és az Alkotmánybíróság 1157/B/2004.AB határozatában foglaltakra.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a másodfokú bíróság ítéletének hatályában való fenntartását kérte, visszautalva az elsőfokú bíróság ítéletének - álláspontja szerinti - helyes indokaira.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Kúria elsődlegesen vizsgálta a felperes közalkalmazotti jogviszonya megszűnésének, illetve megszüntetésének kérdését, merthogy a két fogalom egymásnak nem szinonimája. A jogviszony mindenfajta munkáltatói intézkedés nélkül, törvény erejénél fogva szűnik meg, ahogy a jelen esetben is történt a Kjt. 25. § (1) bekezdés e) pontja alapján alkalmazandó Pptv. 4. § (1) bekezdés c) pontja szerint. A megszüntetés nem törvény erejénél fogva következik be, hanem a munkáltatói intézkedés eredményeként, tehát egy akaratlagos tevékenység következménye. Ilyen intézkedést azonban az alperes nem tett. Ugyan a 2011. szeptember 9-én kelt levelében az alperesi óvodavezető használta a „megszüntetés” meghatározást, azonban az előtte és utána ugyanabban a levélben kizárólag a megszűnésre vonatkozó jogszabályra hivatkozott és a magyarázat - maga a levél tartalma is - arról szólt, hogy nem megszüntették a felperes jogviszonyát, hanem az a jogszabály erejénél fogva szűnt meg. Egyéb - egy esetleges jogellenes alperesi intézkedést igazoló - okirat, felmentés nem készült, az iratok között nem található. Tehát a felmentés tényét a felperes nem bizonyította.

Mindezekre figyelemmel az alperesi jogellenes felmentésre alapított igény nem megalapozott. Kétségtelen, hogy a munkaügyi bíróság ítélete e körben csekély indokolást tartalmaz, ezt azonban önmagában nem értékelte a Kúria olyan eljárásjogi szabálysértésnek, ami hatályon kívül helyező döntést eredményezhetett volna. E körben a fentiekkel egészítette ki a Kúria a munkaügyi bíróság, illetve a másodfokú bíróság ítéletének indokolását.

A Kjt. 78. § - perbeli időben hatályos - (1) bekezdése szerint (...) negyven évi közalkalmazotti jogviszonnyal rendelkező közalkalmazottnak jubileumi jutalom jár. Ugyanezen rendelkezés (4) bekezdése szerint, ha a közalkalmazott közalkalmazotti jogviszonya (...) - megszűnik és legkésőbb a megszűnés időpontjában nyugdíjasnak minősül [Kjt. 37/B. § (1) bekezdés, illetve (3) bekezdés], továbbá legalább 35 évi közalkalmazotti jogviszonnyal rendelkezik, a 40 éves közalkalmazotti jogviszonnyal járó jubileumi jutalmat részére a jogviszony megszűnésekor ki kell fizetni.

A fentiekből következik tehát, hogy a jogszabály kettős feltételt szab a nyugdíjazáskor kifizethető jubileumi jutalmat illetően. Egyrészt meghatározza azt, hogy a jogviszonynak meg kell szűnnie, másrészt „és nyugdíjasnak minősül”-ő státuszhoz köti.

A felperesnek ugyan megszűnt a jogviszonya, amelyet nem megszüntettek, hanem az a törvény erejénél fogva állt be, de nem minősült a Kjt. 37/B. § (1)-(3) bekezdések szerint meghatározott törvényi feltételek alapján nyugdíjasnak.

A jogviszony megszűnés időpontjában a felperes egyik fajta nyugellátásban sem részesült, a jogviszonya nem a Kjt. 30. § (1) bekezdés f) pontja alapján való felmentéssel szűnt meg és az iratokból az sem állapítható meg, hogy mikor állapították meg a felperes részére nyugellátást [Kjt. 37/B. § (2) bekezdés]. Ekként magának a nyugellátásnak az igénylése - határozathozatal időpontja, ellátás kezdő időpontja - sem volt vizsgálható.

A jelen eljárás során figyelemmel arra, hogy a felperes egy speciális szabály, az ún. prémiumprogram keretében került foglalkoztatásra, ezért reá nézve nemcsak a Kjt. idevonatkozó szabályai, hanem a speciális Pptv. szabályai alkalmazandók voltak, ezért nem értelmezte a munkaügyi bíróság és a másodfokú bíróság helytelenül a fennálló jogszabályi rendelkezéseket.

Mindezen indokokra figyelemmel helyesen állapították meg az eljárt bíróságok, hogy a felperes keresete nem volt megalapozott és ezért a keresetet elutasító, illetve az elsőfokú bírósági döntést helybenhagyó másodfokú bírósági ítélet a fentiekben írt indokolásbeli kiegészítéssel helytálló, a másodfokú bíróság ítéletét a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria a felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségének megfizetésére.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a magyar állam viseli felperes munkavállalói költségkedvezménye folytán [73/2009.(XII.22.) IRM rendelet 1. § b) pont és 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §].

Budapest, 2013. május 6.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő